

12. Розвиток внутрішнього продовольчого ринку в Україні

Вікторія Сладкомьодова, Ольга Соломка

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Продовольчий ринок країни – важливий механізм, що забезпечує узгодження економічних інтересів виробників і споживачів сільськогосподарської продукції.

Матеріали і методи. Теоретичною основою дослідження є роботи представників класичної, неокласичної та інституціональної шкіл економічної теорії, що дозволяють з'ясувати об'єктивну природу продовольчого ринку. Використано сукупність методів діалектичного, формальнологічного, історичного, системного, статистичного аналізу.

Результати. Харчова промисловість – динамічна галузь, що забезпечує потреби у продовольстві для внутрішнього ринку. На продовольчий ринок впливають макроекономічні, техніко-технологічні, фінансові, інституційні, інноваційні та інші чинники.

Обсяги виробництва основних груп харчової продукції, починаючи з 1990 р. знизилися: по м'ясних та молочних продуктах – майже удвічі, по спирту – в 6 разів, цукру – втричі. Проте виробництво рослинних олій зросло в 4 рази [1, с. 85].

Проведений аналіз свідчить про загальну тенденцію до зниження темпів виробництва харчової промисловості, що є наслідком низької платоспроможності населення.

Чинники попиту на продовольчому ринку: рівень доходів населення, місткість ринку за конкретним видом продукції і наявністю його в продажі, суб'єктивні вподобання покупців, наявність взаємозамінних продовольчих товарів. Попит є еластичним за ціною і доходами; споживча поведінка населення в умовах зростання цін на продукти харчування залежить від рівня доходів. Частка витрат на покупку продовольчих товарів в середньому становить значну частку грошових витрат домогосподарств. Чинники пропозиції – родючі ґрунти, сприятливі кліматичні умови, державне стимулювання аграрно-промислового виробництва через інвестиції, податки, пільгові кредити тощо.

Оцінка потенціалу попиту з урахуванням рекомендованих норм споживання продуктів харчування виявила незбалансованість середнього раціону харчування, потреба задовольняється лише по хлібу і хлібобулочних виробів, картоплі, цукру, олії рослинної.

Провідні галузі харчової промисловості: олійно-жирова, борошномельна, круп'яна, хлібопекарська, цукрова, плодоовочевоконсервна, м'ясна, молочна, харчосмакова, кондитерська, виноробна та інші.

Євроінтеграційний вектор вплинув на розвиток харчової промисловості в Україні в першу чергу з позицій розширення експорту зернових та олійних культур.

Висновки. Необхідно підвищити ефективність державного регулювання ринку продовольства з позицій надання державних гарантій безпечності та якості харчових продуктів відповідно до європейської практики.

Література

1. Сичевський М.П. Харчова промисловість як основа продовольчої безпеки та розвитку держави. Київ: Аграрна наука, 2019. 388 с.